

ЗАКОН

О ОВЕРАВАЊУ ПОТПИСА, РУКОПИСА И ПРЕПИСА¹

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Стварна надлежност

Члан 1.

Потпис, рукопис и препис оверава јавни бележник, ако законом није другачије одређено.

Потпис, рукопис и препис, поред јавног бележника, може оверити и јавнобележнички приправник.

Препис јавне исправе може оверити и његов издавалац, сходном применом одредаба овог закона.

Месна надлежност

Члан 2.

За оверавање потписа, рукописа и преписа месно је надлежан сваки јавни бележник, независно од тога где се налази пребивалиште, односно боравиште лица које захтева оверавање, осим ако законом није другачије одређено.

Принцип територијалности

Члан 3.

Потпис, рукопис и препис оверава се у јавнобележничкој канцеларији.

Потпис и рукопис могу се оверити изван јавнобележничке канцеларије ако је подносиоцу исправе због старости или болести тешко да приступи у јавнобележничку канцеларију, ако је то корисно због већег броја подносилаца исправа чији се потписи оверавају поводом истог догађаја или ако за то постоје други оправдани разлози.

Потпис, рукопис и препис јавни бележник може оверити само у границама свог службеног седишта, осим ако законом није другачије одређено.

Правне последице повреде принципа територијалности

Члан 4.

Ако је потпис, рукопис или препис без оправданог разлога оверен изван јавнобележничке канцеларије или изван службеног седишта јавног бележника, то није разлог за непуноважност овере, нити клаузули о оверавању одузима својство јавне исправе.

Ако јавни бележник овери потпис, рукопис или препис изван Републике Србије, такво оверавање не производи правно дејство.

¹ "Службени гласник РС", бр. 93/14, 22/15 и 87/18.

II. ОВЕРАВАЊЕ ПОТПИСА

Клаузула о оверавању потписа

Члан 5.

Оверавањем потписа јавни бележник потврђује да је подносилац исправе, чији је идентитет претходно утврдио, у његовом присуству својеручно потписао поднету исправу, односно да је потпис који се већ налази на поднетој исправи признао за свој.

Потпис се оверава тако што се на поднету исправу ставља клаузула о оверавању потписа, која садржи:

- 1) име и презиме јавног бележника, назнаку да поступа у својству јавног бележника и податке о седишту јавног бележника;
- 2) име, презиме, датум рођења и адресу пребивалишта подносиоца исправе;
- 3) начин на који је утврђен идентитет подносиоца исправе;
- 4) изјаву јавног бележника да је подносилац исправе у његовом присуству потписао исправу, односно да је у његовом присуству признао потпис који се већ налази на исправи за свој;
- 5) датум и час оверавања потписа;
- 6) место оверавања потписа, ако се оверавање потписа врши изван јавнобележничке канцеларије;
- 7) број под којим је исправа заведена у уписник о оверама и потврдама;
- 8) потпис и печат јавног бележника.

Стављање клаузуле о оверавању потписа на поднету исправу

Члан 6.

Клаузула о оверавању потписа ставља се на поднету исправу штампилем или електромеханичким уређајем за писање текста десно или испод потписа.

Клаузула о оверавању потписа може се ставити на посебну исправу која се повезује с поднетом исправом јемствеником или на други начин прописан Јавнобележничким пословником.

Стављање клаузуле о оверавању потписа када се поднета исправа састоји од више листова

Члан 7.

Ако се поднета исправа састоји од више листова, јавни бележник повезује листове, а клаузулу о оверавању потписа ставља на последњу страницу.

У клаузули о оверавању потписа јавни бележник назначава од колико листова и страница се састоји поднета исправа.

Начин повезивања листова ближе се уређује Јавнобележничким пословником.

Утврђивање идентитета

Члан 8.

Јавни бележник утврђује идентитет подносиоца исправе, увидом у његову личну карту, путну исправу, возачку дозволу или други службени документ с фотографијом, а ако то није могуће, саслушањем два сведока идентитета.

Поступање јавног бележника приликом утврђивања идентитета ближе се уређује Јавнобележничким пословником.

Сведок идентитета

Члан 9.

Сведок идентитета може бити свако пунолетно лице које је способно да јавном бележнику пружи потребне податке о идентитету подносиоца исправе.

Идентитет сведока идентитета јавни бележник утврђује увидом у његову личну карту, путну исправу, возачку дозволу или други службени документ с фотографијом.

Правне последице немогућности доказивања идентитета

Члан 10.

Ако подносилац исправе не може да докаже свој идентитет на начин предвиђен законом, јавни бележник одбија да овери исправу.

Јавни бележник одбија да овери исправу и ако након увида у поднети службени документ, односно након саслушања сведока идентитета није стекао уверење да је подносилац исправе лице за које се издаје.

Посебне дужности јавног бележника

Члан 11.

Јавни бележник треба да се упозна са садржином поднете исправе само у мери која је неопходна за попуњавање уписника о оверама и потврдама.

Јавни бележник није одговоран за садржину поднете исправе, нити је дужан да утврђује да ли подносилац има право да потпише поднету исправу.

Изузетно, јавни бележник је дужан да одбије оверавање потписа ако је очигледно:

- 1) да постоји разлог за изузеће јавног бележника;
- 2) да поднета исправа садржи правни посао који је забрањен;
- 3) да поднета исправа садржи правни посао за који је као обавезна прописана форма јавнобележничког записа или јавнобележничког потврђивања исправе;
- 4) да се оверавањем потписа помаже остваривање недозвољених циљева.

Оверавање потписа када подносилац исправе није у стању да је прочита

Члан 12.

Ако подносилац исправе услед слепоће, слабовидости, неписмености или другог разлога није у стању да чита, исправа му мора бити прочитана у присуству јавног бележника.

У клаузули о оверавању потписа назначава се да је подносиоцу исправе исправа прочитана у присуству јавног бележника.

Оверавање потписа када подносилац исправе није у стању да чује и чита

Члан 13.

Подносиоцу исправе који није у стању да чује, а услед слабовидости, неписмености или неког другог разлога не може ни да чита, исправа мора бити прочитана преко судског тумача, у присуству јавног бележника.

У клаузули о оверавању потписа назначава се да је подносиоцу исправе исправа прочитана преко тумача у присуству јавног бележника, подаци о тумачу и начину на који је утврђен његов идентитет.

Тумач својим потписом и печатом на исправи потврђује да је подносиоцу исправе верно пренео њену садржину.

Идентитет тумача којег не познаје лично и по имену јавни бележник утврђује увидом у његову личну карту, путну исправу, возачку дозволу или други службени документ с фотографијом.

Оверавање бланко потписа

Члан 14.

Оверавање бланко потписа није дозвољено.

Изузетно, јавни бележник може оверити потпис на исправи чији поједини делови нису попуњени ако подносилац исправе може да пружи оквирне податке о томе како би ти делови требало да буду исписани и ако докаже да постоје важни разлози за оверавање потписа пре него што се исправа у целости попуни.

У клаузули о оверавању потписа јавни бележник посебно назначава:

- 1) који делови исправе нису били попуњени у моменту оверавања потписа;
- 2) оквирне податке које је пружио подносилац исправе о томе како би ти делови исправе требало да буду попуњени;
- 3) разлоге због којих је оверен потпис на делимично попуњеној исправи.

Оверавање потписа заступника

Члан 15.

Ако подносилац исправе потписује исправу у својству заступника физичког лица или правног лица, јавни бележник може оверити потпис ако претходно утврди да је подносилац исправе овлашћен да потписује у име лица које је означено на исправи.

У клаузули о оверавању потписа јавни бележник наводи основ по којем је подносилац исправе овлашћен да је потпише у име физичког лица или правног лица.

Оверавање рукознака

Члан 16.

Оверавањем рукознака јавни бележник потврђује да је подносилац исправе, чији је идентитет претходно утврдио, у његовом присуству ставио на исправу отисак прста.

Подносилац исправе који није у стању да се потпише ставља на исправу отисак кажипрста десне руке.

Учесник који нема кажипрст десне руке ставља на исправу отисак првог прста десне руке који има, и то следећим редоследом: средњи прст, прстењак, мали прст и палац, а ако нема десну шаку онда на исправу ставља отисак једног од прстију леве руке по истом редоследу.

У клаузули о оверавању назначав се како је подносилац исправе ставио свој рукознак.

На оверавање рукознака сходно се примењују правила о оверавању потписа.

Поступак када подносилац исправе није у стању да стави рукознак

Члан 17.

Ако подносилац исправе није у стању да стави рукознак, у поступку оверавања потписа морају да учествују два позвана сведока.

Клаузулом о оверавању потписа јавни бележник потврђује да је у његовом присуству један од позваних сведока исписао на исправи име и презиме подносиоца исправе, који је непосредно након тога такав потпис признао за свој.

У клаузули о оверавању потписа јавни бележник назначав податке о позваним сведоцима и начину на који је утврђен њихов идентитет.

Позвани сведок својеручним потписом на исправи потврђује како су обављене радње којима је присуствовао.

Позвани сведок

Члан 18.

Позвани сведок мора бити пунолетан, потпуно пословно способан, писмен и мора знати језик на којем се саставља исправа.

Позвани сведок не може бити:

1) лице које ради у јавнобележничкој канцеларији или које је у служби код јавног бележника;

2) лице које је јавном бележнику, односно подносиоцу исправе крвни сродник у правој линији, побочни сродник закључно са четвртим степеном сродства, тазбински сродник закључно с другим степеном сродства, сродник по усвојењу, супружник, бивши супружник, ванбрачни партнер, бивши ванбрачни партнер, старатељ, бивши старатељ, штићеник или бивши штићеник;

3) лице на чији правни положај непосредно или посредно може утицати исправа која се оверава;

4) лице које је заступник, односно одговорно лице у правном лицу на чији правни положај непосредно или посредно може утицати исправа која се оверава.

Идентитет позваног сведока јавни бележник утврђује увидом у његову личну карту, путну исправу, возачку дозволу или други важећи службени документ с фотографијом.

III. ОВЕРАВАЊЕ РУКОПИСА

Клаузула о оверавању рукописа

Члан 19.

Оверавањем рукописа јавни бележник потврђује да је подносилац исправе, чији је идентитет претходно утврдио, у његовом присуству својеручно написао поднету исправу, односно да је поднету исправу раније својеручно написао.

Подносиоцу исправе који није у стању да види, јавни бележник може оверити рукопис само ако је подносилац исправе у његовом присуству својеручно написао исправу.

Сходна примена правила о оверавању потписа

Члан 20.

У погледу садржине клаузуле о оверавању рукописа, њеног стављања на исправу, утврђивања идентитета подносиоца исправе и овлашћења јавног бележника да одбије оверавање рукописа сходно се примењују правила о оверавању потписа.

IV. ОВЕРАВАЊЕ ПРЕПИСА И КОПИЈА

Клаузула о оверавању преписа

Члан 21.

Оверавањем преписа јавни бележник потврђује да је препис одређене исправе подударан са изворником или овереним преписом исправе (у даљем тексту: преписана исправа).

Препис исправе се оверава тако што се на њега ставља клаузула о оверавању преписа, која садржи:

- 1) име и презиме јавног бележника, назнаку да поступа у својству јавног бележника и податке о седишту јавног бележника;
- 2) изјаву јавног бележника да је препис поднете исправе подударан са преписаном исправом;
- 3) податке о начину на који је сачињен препис;
- 4) податке о начину на који је сачињена преписана исправа;
- 5) број страница од којих се састоји преписана исправа;
- 6) податке о томе да ли су у преписаној исправу нека места исправљена, преиначена, брисана, прецртана, уметнута или додата;
- 7) податке о томе да ли је преписана исправа поцепана, оштећена или сумњива по свом спољашњем облику;
- 8) датум оверавања преписа;
- 9) број под којим је исправа заведена у уписник о оверама и потврдама;
- 10) потпис и печат јавног бележника.

Претпоставке за оверавање преписа

Члан 22.

Јавни бележник је овлашћен да овери препис ако влада језиком на коме је исправа написана и ако му странка поднесе препис и преписану исправу.

Пре него што стави клаузулу о оверавању преписа, јавни бележник мора да упореди препис са преписаном исправом.

Препис се мора слагати са преписаном исправом и у правопису, интерпункцији и скраћивању речи.

Сходна примена правила о оверавању потписа

Члан 23.

У погледу садржине клаузуле о оверавању преписа и њеног стављања на исправу сходно се примењују правила о оверавању потписа.

Оверавање преписа дела исправе

Члан 24.

Јавни бележник може оверити препис само једног дела исправе или извод из неке исправе само ако је препис тако сачињен да се из њега јасно види који су делови остали непреписани.

Оверавање извода из јавних, трговачких и пословних књига

Члан 25.

Оверавањем извода из јавне, трговачке или пословне књиге јавни бележник потврђује да се извод у потпуности слаже са одговарајућим ставкама из изворне књиге.

Пре него што овери извод из јавне, трговачке или пословне књиге јавни бележник је дужан да изврши увид у изворну књигу.

У клаузули о оверавању извода из јавне, трговачке или пословне књиге јавни бележник назначавача место, датум и час када је извршио увид у књигу.

Оверавање копије

Члан 26.

Оверавањем копије јавни бележник потврђује да је копија одређене исправе истоветна с копираном исправом.

Истоветност копије са копираном исправом која је сачињена на језику којим јавни бележник не влада, односно која садржи цртеже, планове, скице или фотографије, јавни бележник може потврдити ако је копирање обављено применом адекватног техничког поступка и под његовим надзором.

Јавни бележник потврђује да је електронска копија исправе истоветна са копираном исправом, тако што се у његовом присуству поднета исправа дигитализује и потом јавни бележник у тако дигитализовану електронску копију исправе уноси свој квалификовани електронски печат којим потврђује да је електронска копија исправе истоветна поднетој исправи.

Оверавање одштапаног примерка електронског документа

Члан 27.

Јавни бележник може потврдити да је одштапани примерак подударан са изворним документом у електронској форми ако је штампање тог примерка обављено применом адекватног техничког поступка и под његовим надзором.

Пре него што овери штампани примерак електронског документа јавни бележник је дужан да испита да ли је употребљен квалификовани електронски потпис.

У клаузули о оверавању мора се јавно назначити да је реч о одштампаном примерку електронског документа.

Оверавање исправа намењених за употребу у иностранству

Члан 28.

Исправу намењену за употребу у иностранству оверава основни суд у складу са прописима којима се уређује легализација исправа у међународном саобраћају.

V. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Случајеви у којима основни судови и општинске управе задржавају надлежност за послове оверавања

Члан 29.

Јавни бележник је надлежан и за оверавање потписа, рукописа и преписа за које је посебним законима који се примењују пре ступања на снагу овог закона прописано да их оверава суд, односно општинска управа.

Основни судови, односно општинске управе као поверени посао задржавају надлежност за оверавање потписа, рукописа и преписа до 1. марта 2017. године.*

Изузетно од става 2. овог члана, у градовима и општинама за које нису именовани јавни бележници потписе, рукописе и преписе ће оверавати основни судови, судске јединице, као и пријемне канцеларије основних судова, у складу са чланом 13. ст. 4. и 5. Закона о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава („Службени гласник РС”, број 101/13), односно општинске управе као поверени посао и после 1. марта 2017. године, а до именовања јавних бележника.*

После ступања на снагу овог закона, судови, односно општинске управе које су задржале надлежност за оверавање потписа, рукописа и преписа, те послове обављају сходном применом одредаба овог закона и закона којим се уређује јавнобележничка делатност.

Престанак важења закона и других прописа

Члан 30.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе Закон о оверавању потписа, рукописа и преписа („Службени гласник РС”, број 39/93), чл. 92. и 94. Закона о јавном бележништву („Службени гласник РС”, бр. 31/11, 85/12, 19/13 и 55/14 – др. закон) и Упутство о облику и начину вођења уписника и о начину оверавања потписа, рукописа и преписа („Службени гласник РС”, број 74/93).

Ступање закона на снагу

Члан 31.

Овај закон ступа на снагу 1. септембра 2014. године.